

Letno poročilo Kulturno umetniškega društva Transformator za leto 2023

1. Splošni del

Društvo je bilo ustanovljeno januarja 2012 iz potrebe po širjenju in nadgrajevanju gledališko-aktivističnega poslanstva z uporabo družbeno angažiranega gledališča, izvajanjem delavnic, izobraževanj, organiziranjem mednarodnih izmenjav in širjenjem družbeno ozaveščenih posameznikov in posameznic. Izvajalci projektnih aktivnosti smo trenerji v tehnikah gledališča zatiranih in drugih praks družbeno angažiranega ter skupnostnega gledališča z večletnimi izkušnjami. Doma in v tujini se udeležujemo izobraževanj, delavnic in treningov za uporabo tehnik gledališča zatiranih, gledališke igre, glasu in giba, pridobivali smo splošna znanja s področij zatiranja in težav ranljivih družbenih skupin.

V 2023 smo v KUD Transformator obeležili enajsto leto izvajanja mladinskega dela z uporabo metodologije gledališča zatiranih. Mlade vsako leto dosegamo preko rednih programov, kot je Ne-festival gledališča zatiranih in Transformatorjeva akademija gledališča zatiranih ter imamo dolgoletne izkušnje izvajanja delavnic po osnovnih in srednjih šolah. Mlade aktivno vključujemo tudi v mednarodne projekte, v letu 2023 smo kot koordinatorji ali partnerji izvajali ali še izvajamo projekte mladinskih aktivnosti, kot so YOUSTAR, My Creativity - My Power in KRIK. Izkušnje vseh teh let nam kažejo, da se v naše projekte in programe vključujejo mladi z različnimi ozadji, predvsem pa gre za mlade iz ranljivih ciljnih skupin, kot so brezposelni, zaposleni v prekarnih oblikah zaposlitev, z izkušnjami spolnega nadlegovanja in drugih oblik nasilja, diskriminirani na podlagi spola, spolne usmerjenosti, materialno ogroženi. KUD Transformator je v 2020 pridobilo status v javnem interesu.

V društvu sta bili v letu 2023 zakoniti zastopnici Tjaša Kosar in Barbara Polajnar. Izglasovala se je tudi nova postavitev v upravnem odboru, njene članice so: Barbara Polajnar in Tjaša Kosar, Kristina Debenjak, Žiga Auer, Jaka A. Vojevec in Urša Rahne. Produkcijsko in programsko delo v društvu je opravljala koordinacijska skupina, ki je o svojem delu poročala Upravnemu odboru in Občnemu zboru društva.

Kratek opis gospodarskih, monetarnih, fiskalnih in drugih vplivov na njeno delovanje:

Društvo ima sedež na Glinškovi ploščadi 10, kar je tudi uraden naslov za prejemanje pošte. V lastni nima nobene nepremičnine, niti je ne najema.

Za vse aktivnosti najemamo prostore ali jih dobimo v brezplačno uporabo.

2. Posebni del - opisna poročila o izvedbi programov, dejavnosti, projektov

11. NE-FESTIVAL GLEDALIŠČA ZATIRANIH: Prostor poguma

Ob 11. mednarodnem Ne-festivala gledališča zatiranih smo kot temo obravnavali prostore poguma. Ne-festival je potekal od 16. do 20. 8. 2023 v Ljubljani zaradi poplav v Gornjem Gradu. Vključeval je raznolike delavnice slovenskih in mednarodnih ter predstave. Tekom festivala smo zbirali sredstva za gornjegrajsko skupnost.

Video:

https://www.youtube.com/watch?v=OVQKQMx4uxs&list=PLpKnvntpaslNMh_POtyJU_bAFyKKdy5-Z&index=26&t=1s

YOUSTAR (MAGDALENE KRIVOPETE)

YOUTH workers USING Theatre Augmenting cReativity

Št. projekta 2020-1-IT03-KA227-YOU-020563

Partnerske organizacije: TEATRO ALLA GUILLA, MIR AKADEMIEN, MOSAIC, ACD LA HOYA, KNOW AND CAN, KULTURANOVA, KUD TRANSFORMATOR

Trajanje: 1. 3. 2021-28. 2. 2023

So-financiranje: Erasmus+

Youstar je dvoletni projekt (2021-2023) v sodelovanju s siciljanskim gledališčem La Guilla theater, ki je koordiniral projekt. Cilj projekta je izmenjava gledaliških praks z mladinskimi delavci in integracija teh praks, ter spoznavanje metode Antigona (in drugih inovativnih gledaliških metod) pri delu z mladimi, za spodbujanje inkluzije mladih iz deprivilegiranih skupin in njihovo opolnomočenje z gledališkimi tehnikami. V okviru projekta bo izdan tudi e-priročnik z študijami primerov iz držav partneric pri projektu in napotki za uporabo omenjenih praks pri mladinskem delu.

Priročniki, nastali v projektu:

https://kudtransformator.com/wp-content/uploads/2023/04/SLOVENO-IO2-Design-of-YO.US_.T.A.R.-Toolkit-final.pdf

https://kudtransformator.com/wp-content/uploads/2023/04/slo_translation1.pdf

https://kudtransformator.com/wp-content/uploads/2021/12/2.Newsletter_YOUSTAR_EXECUTIVE-1.pdf

MAVRICA ŽELJA - Barvamo življenja v časih malodušja

Trajanje: 1. 3. 2023 - 31. 12. 2023

So-financiranje: MOL mladina

Izvajalke: Kristina Debenjak, Metka Bahlen Okoli, Barbara Polajnar, Tjaša Kosar

V letu 2023 smo nadaljevali s poglobljenimi delavnicami mavrice želja (30 ur). Potrebe in udeležba prijavljenih v pilotni izvedbi leta 2022 so pokazale, da se večina lahko udeleži občasnih, ne pa rednih srečanj in da so bolj obiskani jesenski termini. Zato smo v začetku oktobra in novembra 2023 izvedli dve poglobljeni jesenski delavnici (med 6.-8. 10. in 10. - 12. 11. 2023). Tudi letos smo se odločile, da delavnico odpremo za mlade iz tujine, ki študirajo ali so na prostovoljstvu v Sloveniji. Delavnice so bile izvedene v slovenskem in angleškem jeziku. Pripravili smo tudi animacijo, ki razlaga tehniko gledališča zatiranih, kot končno produkcijo pa so udeleženi pripravili dva videa.

Animacija:

https://www.youtube.com/watch?v=PWjpojB8SaE&list=PLpKnvntpaslMm3Ptw_VPvjAV3oGV_5lw1&index=1&t=24s

Končna produkcija:

#1: <https://youtu.be/LrwEXH9kOCM?si=SVNAgrabQvPIRDde>

#2:

https://www.youtube.com/watch?v=c3gWMekAlG4&list=PLpKnvntpaslMm3Ptw_VPvjAV3oGV_5lw1&index=2

TAGZ Lab

Trajanje: 1. 1. 2023-31. 12. 2023

So-financiranje: MOL mladina

Izvajalke: Barbara Polajnar, Nina Vombergar, Grega Močivnik, Olivija Grafenauer, Veronika Vižintin, Jošt Jesenovec, Nina Beganović, Josipa Lulić, José Soeiro, Lukas Mayer, Metka Bahlen Okoli.

Leto 2023 smo posvetili retrospektivi aktivističnega umetniškega dela z metodologijo gledališča zatiranih v projektu od l. 2015. Z mladimi in mladinskimi delavci smo naslavljali aktualne družbene teme z uporabo tehnik gledališča, ki smo jih uporabljali v dosedanjih izvedbah TAGZ in pokrivajo celoten spekter metodologije gledališča zatiranih. Z udeleženkami in udeleženci, ki pri svojem delu uporabljajo metodologijo gledališča zatiranih, smo izmenjevali prakse, tistim, ki se spoznavajo z metodologijo pa smo jo predali.

Izvedenih je bilo šest laboratorijev: Pravljične intervencije v javni prostor, Forum laboratorij, Plasti odnosov, Joker2Joker, Gledališke vaje za spodbujanje aktivnega državljanstva in Nevidno gledališče.

Gledališče za družbene spremembe - triletni program

Trajanje: 1. 1. 2023-31. 12. 2023

So-financiranje: MOL mladina

Izvajalke: Barbara Polajnar, Nežka Struc, Urša Rahne, Ankica Radivojević, Kristina Debenjak, Jaka Andrej Vojevec, Tjaša Kosar, Žiga Auer, Kaja Vajdetič, Sanja Kranjc.

Gledališče za družbene spremembe je osrednji program društva, katerega namen je uresničevati cilje, na katerih temelji delovanje društva – spreminjanje posameznikov in družbe ter razvijanje družbeno odgovornih posameznikov z uporabo raznolikih oblik družbeno angažiranega gledališča in umetnosti.

Glavni 4 stebri delovanja društva, ki podpirajo program za mlade in z mladimi so: izobraževanje, produkcije, založništvo ter mednarodna sodelovanja in projekti (Ne-festival GZ, Konferenca GZ) ter sekcija Magdalene Krivopete.

V programu za leto 2023 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

I. Transformatorjeva redna srečanja, ki potekajo z namenom rednega ustvarjanja vsebin, aktivnosti in dogodkov.

II. Organizacija in izvedba strokovnih delavnic z mentorji iz Slovenije in tujine z namenom spoznavanja novih praks v skupnostnem gledališču in širše (delavnice za šole, fakultete, mladinske organizacije, festivale).

III. Gostovanje z raznolikimi gledališkimi produkcijami, kjer neposredno sodelujejo tudi mladi, na festivalih in drugih dogodkih v Ljubljani, po Sloveniji ter v tujini.

IV. Povezovanje mladih s skupinami, organizacijami in posamezniki, ki delujejo po metodi družbeno angažiranega gledališča doma in v tujini z organizacijo mednarodnega Ne-festivala.

V. Delovno motivacijski vikend članov in članic društva poteka v Gornjem Gradu.

VI. Izvajanje mednarodnih projektov, ki vključujejo mlade (treningi, mladinske izmenjave, laboratoriji, konzorciji).

VII. Izvajanje projektov z aktualnimi tematikami, kot so enakopravnost spolov in preprečevanje spolnega nasilja med mladimi, okoljevarstvo in podnebna (ne)pravičnost ter povezovanje teh v mednarodne platforme.

VIII: Razvoj založniškega stebra (priročniki in rezultati mednarodnih projektov - zborniki, priročniki ...) ter vključevanje v knjižne sejme ter podobne dogodke.

MY CREATIVITY - MY POWER

Trajanje projekta: 1. 7. 2021-30. 6. 2023

Sofinanciranje: Erasmus+ Program št. 2020-1-AT02-KA227-YOU-002954

Partnerji: Sudwind, Avstrija (nosilec projekta), CESIE, Italija, Fundacja na Rzecz Kultury "Walizka", Poljska, Kulturno-umetniško društvo Transformator, Slovenija, Humanitas, Slovenija, Teatro Atlante Cooperativa Sociale Art, Italija.

S projektom smo želeli prispevati k trajnostnemu razvoju in socialni vključenosti, saj smo mladim z aktivnostmi omogočili, da postanejo aktivni, sodelujejo s svojimi vrstniki na nacionalni ravni in v EU ter skupaj na kreativen način izrazijo svoje zahteve po trajnosti in temeljnih pravicah. Sodelovali smo kot koordinatorji in trenerji (Jaka A. Vojevec). S Transformatorjeve strani so se 3 mobilnostih udeležile 3-4 mlade osebe med 17. in 21. let iz osrednjeslovenske in štajerske regije. Prvo mobilnost smo izvedli na Dunaju med 3. in 8. 4. 2022. Druga mobilnost je potekala v Palermu med 28.9. in 3.10.2022. Z inovativnimi pristopi k sodelovanju in medkulturnemu dialogu z uporabo metod pedagogike in gledališča zatiranih, globalnega učenja, glasbe, plesa, vizualne umetnosti, so mladi pod mentorstvom umetnikov iz vseh partnerskih držav ustvarili predstavo Can you hear us? Listen to us!, ki so jo izpilile_i na mobilnosti v Bruslju med 14. in 18. 11. 2022, 15. 11. so predstavo urpizorile_i pred bruseljskim parlamentom, 16. novembra pa na avstrijskem predstavništvu v Bruslju, kamor smo skupaj s Humanitasom povabili tudi slovenske evropske poslanke in poslance. Za zaključek projekta smo z ostalimi organizacijami izvedli dogodek za razširjanje rezultatov, ki se je odvil med 19. In 23. junijem 2023. Ob končni evalvaciji so bili udeležene_i vesele_i, da so se udeležile_i dolgega procesa in se strinjale_i, da jim je izkušnja ogromno dala. Skupno se je mobilnosti udeležilo 55 mladih iz vseh partnerskih držav.

Priročniki, nastali v projektu: <https://mycreativitymypower.eu/>

PROSTORI POGUMA

Št. Projekta: 2023-1-SI02-KA153-YOU-000145639

Trajanje: 1. 6. 2023 do 30. 11. 2023

Financiranje: ERASMUS+, MOVIT

Partnerji: KUD Transformator, Theater der Unterdrückten – Wien, Tartaruga Falante – Associação, CENTAR ZA KAZALIŠTE POTLAČENIH-POKAZ, DIALOGOS e.V, Les Polymorphistes, ASSOCIAZIONE MOE'

Projekt Prostori poguma je želel prispevati k večji prepoznavnosti in razširjenosti uporabe metode forumskega gledališča onkraj organizacij, ki se je že poslužujejo. Cilj projekta je bil preko izmenjave znanj, izkušenj in metod partnerskih organizacij izboljšati in utrditi kompetence mladinskih delavcev, ki se pri svojem delu z mladimi poslužujejo metode gledališča zatiranih, predvsem forumskega gledališča.

Priročnik, nastal v projektu:

<https://kudtransformator.com/wp-content/uploads/2024/01/prirocnik.pdf>

PRODUKCIJE

So-financiranje: MOL mladina - GZDS, Ministrstvo za kulturo – KRIK.

V letu 2023 smo imeli postprodukcije predstav Vrvica, ki je rešila svet, KRIK: Prvi glas in Da, verjamem ti, Bakice ter premiero predstave Krik: Vrzeli v koprodukciji z Društvom ZIZ.

KRIK

Št. Projekta: 2023-1-SI02-ESC30-SOL-000144333

Trajanje: 1. 6. 2023 do 31. 5. 2024

Financiranje: SOLIDARNOSTNA ENOTA

Projekt KRIK izvaja kolektiv Reaktor, ki ga sestavljajo mladi do 29. leta starosti in si zadaja sledeče cilje:

- ozaveščati družbo o vseprisotnosti spolnih zlorab in o pomembnosti spolne nedotakljivosti
- zmanjšati število primerov spolnih zlorab
- opolnomočenje žrtev spolnega nasilja
- spodbujanje mladostnikov k kritičnemu mišljenju in komunikaciji o varni spolnosti
- uporabo umetnosti v namene aktivizma za človekove pravice in enakopravnost

KRIK: Vrzeli

Trajanje: januar-december 2023

Financiranje: Ministrstvo za kulturo

Avtorski projekt KRIK problematizira temo spolnih zlorab otrok, ki jo s predstavo kot umetniško gesto postavlja v ospredje družbenega diskurza. Prizadeva si za prekinitev molka in detabuizacijo obravnave žrtev spolnega nasilja. Avtorska ekipa umetnost razumemo kot polje transformativnega potenciala družbe in s projektom želimo ustvariti platformo za aktivnejše reševanje akutnih problemov. Predstava KRIK je gledališka raziskava, ki nastaja z namenom preizpraševanja civilizacijskih in etičnih vzorcev. Uprizoritveni kod predstave skozi raznolike performativne pristope išče ustrezen gledališki jezik kot izraz za obravnavano temo. Igralca se v

predstavi v tematiko mimetično poglobljata, a iz nje nenehno izstopata in se vračata v pol-privatno pozicijo opazovalcev. Na nivoju igre preizprašujeta mejo med dramskim gledališčem in performansom, prek pripovedovanja prehajata med fikcijo in dokumentarnostjo ter reflektirata lastni proces raziskave. V predstavo nameravamo vključiti tudi dnevniške zapise oz. zvočne refleksije ustvarjalcev, ki bodo nastajali med vajami in tako beležili razvoj našega odnosa do zbranega materiala.

Enakost spolov je zakon

Trajanje: 1. maj 2023- 30.4.2024

Financiranje: Active Citizens Fund Slovenija

Z interaktivnimi gledališkimi predstavami o spolnem nasilju, ki temeljijo na resničnih zgodbah, smo v sklopu projekta *Enakost spolov je zakon: ustvarjamo enako družbo za vse* gostovali po slovenskih in hrvaških srednjih šolah ter fakultetah. Namen gostovanj je bil pridobiti predloge mladih za spremembo ali dopolnitev obstoječe zakonodaje. To nam je omogočila posebna gledališka tehnika, imenovana forumsko zakonodajno gledališče. Zasnovali smo novo zakonodajno predstavo Vsaka druga eno ujame po inspiraciji Antigone, ki je bila premierno urprizorjena 8.3.2024. Učinke predstav v obeh državah je raziskal Mirovni inštitut.. Z Radiem Marš smo dodatno ozaveščali s serijo podcastov, ki poglobljeno in etično raziskujejo spolno nasilje v Sloveniji. Vse aktivnosti bomo do konca projekta prepletle v orodja za izobraževalce z navodili.

Podcasti:

<https://youtube.com/playlist?list=PLpKnvntpaslP7JkBR7QxCRjhdbU288GSA&si=aQQcijxi7Sx6QJem>

Duševno zdravje je človekova pravica

Trajanje: 1. oktober 2023 - 31. marec 2024

Financiranje: Active Citizens Fund Slovenija

V začetku januarja 2024 smo izvedli intenzivno 20-urno delavnico »Mavrice želja« po metodi gledališča zatiranih, ki je mladim omogočila raziskovanje družbenih vplivov na duševne stiske. Glavni namen delavnice je bila uporaba tehnike za izdelavo zagovorniškega videa, ki je predstavljal razumevanje mladih o družbenih o vidikih duševnega (ne)zdravja.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=VWyyH1CsbQI>

V partnerstvu z oddelkom za socialno pedagogiko na Pedagoški fakulteti, Fakulteto za socialno delo v Ljubljani in kolektivom Bralnega krožha kritične psihologije (diplomskimi in podiplomskimi študenti psihologije) smo 25. marca 2024 organizirali strokovno okroglo mizo Duševno zdravje je človekova pravica!, kjer smo s strokovnjakinjami in mladimi odprli interdisciplinarno razpravo o družbenih vplivih na duševno zdravje posameznika, pomenu osamljenosti in skupnosti kot zdravilu, pa tudi mogočih skupnostnih oblikah samopomoči in drugih nujnih korakov za blaženje ter preprečevanje epidemičnih razsežnosti duševnih stisk med

mladimi in celotno populacijo. Na dogodku smo zagnali peticijo “Družbena blaginja za vse je osnova za duševno zdravje”, ki jo bomo širili med strokovnjaki.

Posnetek okrogle mize:

<https://www.youtube.com/watch?v=MajQ3bHEiw4&list=PLpKnvntpaslM7TPgrLixCOXO1-fPvtA-G&index=7&t=9223s>

My elections - my EU

Št. projekta: 2023-1-AT01-KA220-YOU-000161835

Trajanje: 1.11.2023 - 31.10.2025

Financiranje: ERASMUS+

Partnerji: Sudwind, Avstrija (nosilec projekta), FUORI - Verein für performative Kunst, Avstrija, Ekumenická akademie, z. S., Češka, Prosvěta s.r.o., Češka, Kulturno-umetniško društvo Transformator, Slovenija, Društvo Humanitas, Slovenija Teatro Atlante Cooperativa Sociale Art, Italija, CESIE, Italija, Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie, Poljska, Fundacja Sztukmistrze, Poljska.

V letu 2023 smo se vsi partnerji udeležili dvodnevne uvodne sestanka na katerem smo začeli načrtovati potek projekta. Sestanek se je zgodil 11. in 12. decembra 2023.

Predstavitev na kulturnem bazarju (31. 3. 2023) in prva brošura društva v obeh jezikih

Brošura:

https://kudtransformator.com/wp-content/uploads/2023/11/KUD_T_BROSURA_SLO.pdf

Predstave: <https://www.youtube.com/watch?v=4BhZoPsx-Xo>

O KUD Transformatorju: <https://www.youtube.com/watch?v=ueOUe19SzUE>

Datum in kraj nastanka letnega poročila: Ljubljana, 23. 3. 2024

Datum sprejetja letnega poročila Občnega zbora KUD Transformator: 24. 3. 2024

Odgovorna oseba za pripravo letnega poročila: Barbara Polajnar

So-zastopnici društva: Tjaša Kosar in Barbara Polajnar